

Dokument s plenarne sjednice

B8-0104/2019

11.2.2019

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjave Komisije
u skladu s člankom 123. stavkom 2. Poslovnika
o pravu na mirno prosvjedovanje i razmjerne primjeni sile
(2019/2569(RSP))

**Eva Joly, Ernest Urtasun, Margrete Auken, Josep-Maria Terricabras,
Jordi Solé, Yannick Jadot, Pascal Durand**
u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

**Rezolucija Europskog parlamenta o pravu na mirno prosvjedovanje i razmjernej primjeni sile
(2019/2569(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovore Europske unije, a posebno članke 2., 3., 4., 6. i 7. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
 - uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima (dalje u tekstu „Povelja”),
 - uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima i relevantnu sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava,
 - uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,
 - uzimajući u obzir komparativnu studiju nacionalnog zakonodavstva o slobodi mirnog okupljanja koju je podržala Venecijanska komisija na 99. plenarnom zasjedanju (Venecija, 13. – 14. lipnja 2014.),
 - uzimajući u obzir Priručnik za ljudska prava o nadziranju okupljanja Ureda za demokratske institucije i ljudska prava Organizacije za europsku sigurnost i suradnju,
 - uzimajući u obzir smjernice Venecijanske komisije i OEŠ-a/ODIHR-a o slobodi mirnog okupljanja,
 - uzimajući u obzir Osnovna načela UN-a o upotrebi vatenog oružja od strane službenika kaznenog progona i UN-ov Kodeks ponašanja službenika kaznenog progona,
 - uzimajući u obzir zajedničko izvješće posebnog izvjestitelja UN-a za pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja i posebne izvjestiteljice UN-a za izvansudska, prijeka ili proizvoljna pogubljenja o ispravnom upravljanju okupljanjima;
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2019. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji u 2017. godini¹,
 - uzimajući u obzir članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da se EU temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina; budući da su te vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca;
- B. budući da temeljna prava, s obzirom na to da potječu iz ustavnih tradicija zajedničkih

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0032.

državama članicama, moraju činiti opća načela prava Unije i budući da se moraju poštovati međunarodni instrumenti u području ljudskih prava;

- C. budući da je vladavina prava osnova demokracije i jedno od temeljnih načela Europske unije, da ona funkcionira na osnovi pretpostavke uzajamnog povjerenja da države članice poštuju demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava, kao što je zapisano u Povelji o temeljnim pravima i Europskoj konvenciji o ljudskim pravima;
- D. budući da je u članku 12. Povelje i članku 11. Europske konvencije o ljudskim pravima, kao i u članku 21. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima navedeno da svatko ima pravo na slobodu mirnog okupljanja;
- E. budući da je u članku 4. Povelje i članku 3. Europske konvencije o ljudskim pravima, kao i u članku 7. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima navedeno da se nitko ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju;
- F. budući da sloboda okupljanja ide ruku pod ruku sa slobodom izražavanja, kako je zajamčeno člankom 11. Povelje i člankom 10. Europske konvencije o ljudskim pravima te člankom 19. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, u kojima je navedeno da svatko ima pravo na slobodu izražavanja i da to pravo uključuje slobodu mišljenja te primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja tijela javne vlasti i bez obzira na granice;
- G. budući da dinamično civilno društvo i pluralistički mediji imaju ključnu ulogu u promicanju otvorenog i pluralističkog društva i sudjelovanja javnosti u demokratskom procesu te povećanju odgovornosti vlada;
- H. budući da je u članku 52. Povelje navedeno da „svako ograničenje pri ostvarivanju prava i sloboda priznatih ovom Poveljom mora biti predviđeno zakonom i mora poštovati bit tih prava i sloboda”; budući da, podložno načelu proporcionalnosti, ograničenja su moguća samo ako su potrebna i ako zaista odgovaraju ciljevima od općeg interesa koje priznaje Unija ili potrebi zaštite prava i sloboda drugih osoba;
- I. budući da su u nekoliko država članica iznesene kritike protiv tijela kaznenog progona zbog narušavanja prava na mirno okupljanje i upotrebe prekomjerne sile;
- J. budući da je 6. veljače 2019. nekoliko stručnjaka UN-a za ljudska prava pozvalo Ujedinjenu Kraljevinu da ne koristi zakonodavstvo koje se odnosi na sigurnost i borbu protiv terorizma za kazneni progon mirnih prosvjednika, nakon osude tzv. petnaestorice iz Stansteda, koja je u zračnoj luci u jugoistočnoj Engleskoj poduzela mjere kako bi spriječila poljetanje zrakoplova kojim su se trebale deportirati određene osobe;
- K. budući da je 29. siječnja 2019. povjerenica Vijeća Europe za ljudska prava izrazila zabrinutost zbog velikog broja ljudi koji su ozlijeđeni na prosvjedima Francuskoj ili oko njih, uključujući od projektila iz takozvanog oružja za obranu od opasnosti, kao što su gumeni meci, kao i zabrinutost u vezi s nacrtom odredbi o zabrani sudjelovanja u prosvjedima kao preventivnoj mjeri, na temelju administrativne odluke i bez prethodne revizije suda te nacrtom odredbe kojom se kriminalizira namjerno pokrivanje dijela ili čitavog lica na prosvjedu ili u njegovoj blizini;

- L. budući da je 13. prosinca 2018. nekoliko stručnjaka UN-a za ljudska prava izrazilo zabrinutost u pogledu navoda o tome da su poljske vlasti uznemiravale, proizvoljno pritvorile i nekoliko sati ispitivale nekoliko boraca za ljudska prava na Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (COP24) u Katowicama; budući da su 5. prosinca 2016. povjerenik Vijeća Europe za ljudska prava i direktor OEES-a/ODIHR-a izrazili ozbiljnu zabrinutost zbog pravnih izmjena kojima se narušava pravo na slobodu okupljanja u Poljskoj;
- M. budući da je povjerenica Vijeća Europe za ljudska prava 20. studenoga 2018. naglasila da je primjena Zakona o sigurnosti građana u Španjolskoj dovela do nametanja sankcija na nejasnoj osnovi novinarima koji su snimali snage kaznenog progona, kao i osobama koje su sudjelovale u mirnim prosvjedima i drugim javnim okupljanjima te budući da je izrazila zabrinutost zbog mogućnosti nametanja sankcija osobama koje sazivaju nenajavljenje prosvjede; budući da su 4. listopada 2017. povjerenik Vijeća Europe za ljudska prava i nekoliko stručnjaka UN-a za ljudska prava izrazili zabrinutost zbog navoda o nerazmjerne upotrebi sile od strane tijela kaznenog progona u Kataloniji 1. listopada 2017. te su zatražili istragu;
- N. budući da je Europski parlament u svojoj Rezoluciji od 13. studenoga 2018. o vladavini prava u Rumunjskoj² osudio nasilnu i nerazmjeru intervenciju policije tijekom prosvjeda u Bukureštu u kolovozu 2018. te pozvao rumunske vlasti da zajamče transparentnu, nepristranu i djelotvornu istragu postupaka policije za vrijeme nemira;
 - 1. poziva države članice da poštuju prava na slobodu mirnog okupljanja i slobodu izražavanja;
 - 2. naglašava da je otvorena javna rasprava ključna za funkciranje demokratskih društava; smatra da nasilje protiv mirnih prosvjednika nikada ne može biti rješenje;
 - 3. osuđuje donošenje restriktivnih zakona o slobodi okupljanja u nekoliko država članica posljednjih godina;
 - 4. osuđuje uporabu nasilnih i nerazmernih intervencija državnih vlasti tijekom mirnih prosvjeda; potiče relevantna tijela da zajamče transparentnu, nepristranu i djelotvornu istragu u slučajevima kada se sumnja na prekomjernu upotrebu sile ili kada postoje navodi o tome; podsjeća na to da tijela kaznenog progona uvijek moraju biti odgovorna za ispunjavanje svojih dužnosti i za poštovanje relevantnih pravnih i operativnih okvira;
 - 5. poziva države članice da se suzdrže od upotrebe prekomjerne sile i proizvoljnog pritvaranja mirnih prosvjednika; poziva države članice da zajamče da tijela kaznenog progona silu upotrebljavaju uvijek kao krajnju mjeru i da je ta upotreba sile uvijek zakonita, razmjerna i nužna, kao i da se njome čuvaju ljudski životi i tjelesni integritet osoba; napominje da se neselektivnom upotrebotom sile protiv masa krši načelo proporcionalnosti; prima na znanje važnu ulogu novinara i fotoreportera u izvješćivanju o slučajevima nerazmernog nasilja te osuđuje slučajeve planiranih napada na novinare;
 - 6. poziva države članice da koriste alternativne prakse koje su se već pokazale učinkovitim, a naročito one koje podrazumijevaju izbjegavanje fizičkog kontakta s

² Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0446.

prosvjednicima i oslanjanje na službenike za medijaciju;

7. podsjeća na to da se u okviru politika u području kaznenog progona mora posvećivati posebna pažnja osobama koje su posebno osjetljive na štetne posljedice upotrebe sile općenito, kao i na učinke određenog manje smrtonosnog oružja, kao što su djeca, trudnice, starije osobe, osobe s invaliditetom, osobe oboljele od mentalnih bolesti ili osobe pod utjecajem droga ili alkohola;
8. potiče policijske službenike država članica da aktivno sudjeluju u osposobljavanju koje pruža Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL) na temu „Javni red – policijski nadzor velikih događanja”; potiče države članice da razmjenjuju primjere najbolje prakse u tom području; poziva države članice da potiču stalno osposobljavanje policije u području nacionalnog i međunarodnog prava o ljudskim pravima;
9. naglašava da tijela kaznenog progona trebaju dati prednost dobrovoljnem razilaženju bez upotrebe sile; ustraje u tome da se vatreno oružje nikada ne bi trebalo zakonito koristiti za raspršivanje okupljanja, već bi se trebalo smjeti koristiti samo onda kada je to nužno za suočavanje s neposrednom prijetnjom za život ili rizikom od teške ozljede;
10. osuđuje to što policijske snage protiv mirnih prosvjednika upotrebljavaju određene vrste manje smrtonosnog oružja, kao što su gumeni meci i granate sa suzavcem, i koje se koristilo i u regijama u kojima je zabranjeno; također osuđuje upotrebu suzavca, vodenih topova i sličnih sredstava za raspršivanje mirnih prosvjednika koja mogu prouzročiti teške ozljede s trajnim posljedicama; napominje da su mnoge međunarodne organizacije i tijela zatražili zabranu određenih vrsta manje smrtonosnog oružja;
11. zabrinut je zbog činjenice da države članice imaju različite pragove za upotrebu sile i oružja; žali zbog toga što tijela kaznenog progona vrlo različito postupaju prema građanima EU-a i što njihova temeljna prava nisu svugdje jednakom zaštićena;
12. pozdravlja odluku nekih država članica i njihovih regija da suspendiraju ili zabrane određene vrste manje smrtonosnog oružja; poziva na zabranu upotrebe određenih vrsta manje smrtonosnog oružja i naprava, uključujući na primjer oružje koje ispaljuje gumene metke kao što su Flash-ball ili LBD 40, granate „sting-ball” i granate sa suzavcem, kao što je GLI F4;
13. poziva države članice da se pobrinu za to da se svako oružje neovisno ocijeni i ispita prije uvođenja na tržište i da se prikupljaju svi aktualni podaci o upotrebi sile kako bi se mogli prikupiti dokazi o upotrebi, zloupotrebi, neočekivanim posljedicama, ozljedama, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima;
14. nalaže svom Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove da organizira saslušanje o upotrebi sile i manje smrtonosnog oružja tijekom okupljanja i da u suradnji s radnom skupinom STOA-e pripremi izvješće o toj temi kako bi se izradile smjernice za države članice o upotrebi sile i manje smrtonosnog oružja; potiče Komisiju i Agenciju za temeljna prava da surađuju u tom procesu;
15. nalaže svom Odboru za predstavke da posveti dužnu pažnju predstavkama o kršenju prava na slobodu mirnog okupljanja i prekomjernoj upotrebi sile u tom kontekstu;

16. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, Vijeću Europe, Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju i Ujedinjenim narodima.